GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu kwartalnie złp. 12 — miesięcznie złp. 4. Ner pojedynczy gr. 10.

Nro 40.

Prenumerata na prowincji z opłatą pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 12 Lutego 1830 roku w Piątek.

WIADOMOSCI HANDLOWE.

KRAKOW. — *Dnia 6 lutego.* — Na ostatnim targu płacono: pszenicę 12 do 15½, żyto 8 do 10½, jęczmień 5½ do 7½, owies 4⅞ zł. za korzec.

LWÓW. — *Dnia 5 lutego.* — Kurs podług w. w. — Dukat hol. 11 złr. 46 kr., austr. 11-38; Talar pruski 3-33; Rubel 3-59; Moneta konw. za 100-250.

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE.

KROLESTWO POLSKIE.

— *Sąd policji poprawczéj wydziału Łęczyckiego.* — Podaje do wiadomości publicznéj, iż osobie podejrzanéj, a z prawnego nabycia wylegitymować się nie mogącéj, przyaresztowaną została krowa sierści płowéj, i ta znajduje się pod dozorem wójta gminy Łaznów w powiecie Brzezińskim. Ktoby przeto właścicielem tejże być się mienił, zechce z dowodami do sądu naszego w przeciągu miesiąca jednego stawić się, gdyż w razie przeciwnym, to co z prawa wypadać będzie, sąd postanowi. — W Łęczycy d. 28 stycznia 1830 r. — *Skwarski.*

— *Uwiadomienie.* — Gdy od lat kilku szerząca się coraz więcéj ospa owcza czyni żądanie po tryki z ospą szczepioną coraz większém i potrzebniejszém; odtąd więc wszystkie tryki z trzód Glumbowickich będą mieć szczepioną ospę, i dla tego przedaż tychże tryków z tutejszéj trzody oryginalnéj, już nie dnia 15 lutego jak dotąd bywało, ale dopiero przy końcu marca lub na początku kwietnia b. roku, (w dniach które oznaczone zostaną), rozpoczęta zostanie. — W Glumbowicach pod Winzig (2 mil od Herrnstad i Rawicza) dnia 1 lutego 1830. — *Urząd ekonomiczny hrabiów Roedern.* Vogel. — Seibt.

— *Bekantmachung.* — Da seit einigen Jahren die Schaafblattern sich immer mehr verbreiten und daher das Begehren nach geimpften Stähren immer dringender und nothwendiger geworden ist, sollen jezt sämtliche Glumbowitzer Schafheerden geimpft werden, weshalb der Stähre-Verkauf aus dem hiesigen Stammheerde nicht wie gewöhnlich den 15 Februar, sondern erst Ende März oder Anfang Aprills d. J. an einem noch näher zu bestimmenden Tage anfangen wird. — Glumbowitz bei Winzig (2 Meilen von Herrnstad und Rawicz) den 1 Februar 1830. — *Das Reichsgräflich von Roedernschen Wirthschaftsamt.* Vogel. — Seibt.

Wiadomości Warszawskie.

— Dnia 3 lutego na zgromadzeniu politycznem miasta Lublina padł wybór deputowanego na sejm na P. Adama Frycza, a radcą wdzkim obrany został P. Karol Hincz. Tegoż dnia na sejmiku pow. Brzeskiego wybrano radcami obywatelskiemi PP. Mikołaja Brzeskiego i Kazimierza Raczyńskiego, a na sejmiku pow. Siedleckiego PP. Benedykta Wołłowicza i Antoniego Lipnickiego. — Na zgromadzeniu gminném okręgu Łęczyckiego, wybrano radcą wdzkim X. kanonika Wincentego Odrobińskiego.

— Wydawcy Miotełek Nowakowskiego, mają zaszczyt zawiadomić szanowną publiczność: iż numer trzeci Karykatur wyszedł z litografji; prenumeratorowie zatém po odbiór onych do miejsc gdzie na nie prenumerowali, zgłosić się zechcą.

— Gazeta Rządowa Pruska donosi, iż na pierwszym synodzie północno amerykańskim, odbytym w Baltimore 4 października, znajdował się między teologami Polak nazwiskiem *Dzierożyński.*

— Numer 4ty tomu VI Sylwana wyszedł z druku. Obejmuje: 1) O najpewniejszém prawidle do zakładania cięć rocznych. 2) O stosunku dochodu drzewnego użytkowego do opałowego. 3) Krótka historja łowiectwa przed wynalezieniem prochu strzelbowego (dalszy ciąg). 4) Opisanie Jelenia. 5) Rocznik korpusu leśnego król: pol: na rok 1830 (z ryciną). 6) Spis przedmiotów w tomie 6 zawartych. — Opóźnienie w wydaniu tego Nru: pochodzi z przyczyn od redakcji niezależących.

Nasz Wirtuoz Chopin napisał nowy koncert na fortepjan, z F. minor, z którego w zeszłą niedzielę odbyła się próba z całą orkiestrą. Znawcy uwielbiają ten nowy płód muzyczny, jest to dzieło mające wiele wcale nowych pomysłów i może być policzone do najpiękniejszych nowych utworów. Słychać, że P. Chopin do Włoch wyjeżdża, lecz zapewne nie przedsięweźmie téj podróży niedawszy publicznego koncertu w stolicy Polski, czego pragną wielbiciele jego wysokiego talentu.

— *Nadesłane.* — Wydawca Pamiętnika Sandomierskiego odebrał w tych dniach dwa bardzo ważne przedmioty do swego pisma, które ile nam wiadomo, w jednym z najbliższych Nrów umieści. Jestto opis oblężenia Sandomierza w roku 1809 przez wojska austrjackie i rachunek złożony z wydatków na budowę okrętu (galjonu) za czasów Zygmunta III w Gdańsku na rzecz skarbu przedsięwziętą.— Nie możemy tu przemilczyć, iż wydawca Pamiętnika Sando-

mierskiego przykłada wiele starań uczynić pismo swoje użytecznem i że obok szczęśliwego i trafnego wyboru, dobywa i ogłasza, po większéj części nieznane dotąd skarby historji i literatury naszéj. X.

— Dziś zimna stopni 0.

ROSSJA. — *Z Petersburga d.* 5 (17) *stycz.* — »Podług doniesień z Erzerum z dnia 8 grudnia wszystko w téj prowincji zajętéj przez Rossjan idzie pomyślnie; mieszkańcy zachowują się spokojnie i okazują największe uszanowanie dla administracji rossyjskiéj. Podczas uroczystości imienin Jego C. Mości W. X. Michała, spalony na rynku fajerwerk, bardzo zabawił krajowców. Przy téj okoliczności Azjaci odstąpili od surowych swoich obyczajów, pozwalając kobietom wraz z mężczyznami przypatrywać się fajerwerkowi. Wszystkie minarety były oświecone, a tysiące latarni w rękach mieszkańców szczególniéjszym sposobem ożywiły uroczystość.

— *Z Odessy dnia* 15 (27) *stycznia.* — Stan zdrowia naszego miasta jest ciągle zaspokajający; spodziewamy się, że wolność związków miasta z prowincją będzie niebawem przywrócona, ponieważ środki ostróżności kwarantanny, jakich położenie Odessy dla bezpieczeństwa mieszkańców, a więcéj jeszcze dla bezpieczeństwa państwa wymagało, byłyby nadal zbytecznemi, kiedy zaraza morowa całkiem jest stłumiona.

— *Z Simferopola* (w Krymie) *d.* 8 *stycznia.* — Z zadziwieniem dowiadujemy się, iż w Odessie doświadczają mrozów, gdy tutaj mamy łagodną temperaturę i czas piękny. Mieszkańcy używają przechadzki w ogrodach i za miastem bez płaszcza; słońce tak jasno przyświeca i tak jest ciepło jak na początku wiosny.

ANGLJA. — *Z Londynu d.* 26 *stycznia.* — Mówią, że jeżeli stan zdrowia królowi pozwoli, monarcha sam osobiście zagai posiedzenie parlamentu na d. 6 przyszłego miesiąca. W publiczności mają już wiadomość o niektórych szczegółach mowy królewskiéj, która duchem pokoju tchnąć będzie. Ma także być wzmianka w téj mowie o mianowaniu xięcia Leopolda królem Grecji i że Francja daje mu trzy pułki Szwajcarów na gwardję przyboczną. Hrabia Capodistrias zostanie przy głównym sterze interesów państwa.

— Niedawno w Londynie osobliwszy przytrafił się zakład. Dnia pewnego podczas nadzwyczajnéj mgły dwaj lordowie o znaczną założyli się summę, kto z przypadków, których powodem mgła będzie, większy odniesie zysk: szklarze czy felczery? — Utrzymujący pierwsze, wygrał, potłuczono bowiem za 500 funtow szterlingów szyb, zaś zysk felczerów z ludzi przez upadnienie uszkodzonych, wynosił zaledwo 30 funtów.

— Król potwierdził 23 stycznia mowę od tronu przez pana Peel sobie przedstawioną. Parlament zostanie zagajony przez kommissarzy królewskich.

— Podług pewnego dziennika wieczornego, xiąże Leopold uda się do Grecji, lecz nie jako król; mówią, iż uzyska berło, lecz nie uzyska korony.

— Gazety nasze zbijają twierdzenie jakoby Cesarz Rossji odrzucił uczynione sobie przedstawienie względem zaprowadzenia stałego rządu w Grecji, i twierdzą, że xiąże Leopold chętnym jest objąć rządy tego kraju, jeżeli mu je ofiarować będą mocarstwa sprzymierzone.

— Król ułaskawił wszystkich skazanych na śmierć przez władzę sądową w Old Bailej w czasie posiedzeń grudniowych.

AUSTRJA. — *Z Wiednia d.* 30 *stycznia.* — Baron Blomberg nowy poseł króla Wirtembergskiego przy dworze naszym oddał cesarzowi na szczególném posłuchaniu swoje listy wierzytelne. Później miał posłuchanie u cesarzowéj i następcy tronu. Baron-Münch Belingbausen wyjechał do Frankfurtu.

FRANCJA. — *Z Paryża d.* 30 *stycznia.* — Na zapytanie pewnéj dostojnéj osoby względem większości w izbie deputowanych, miał odpowiedzieć jeden z ministrów, iż dopiero po podaniu adresu będzie można w tym względzie sądzić z pewnością.

— Podług dz. *Courrier* większość przeciwko ministerstwu xięcia Polignac będzie wynosić najmniéj 50 głosów. *Gazette* mniema, iż nieprzychylny adres izby przed wysłowieniem się ministrów byłby przeciwny konstytucji. *Jour. d. Com.* zapewnia, iż w mowie od tronu ogłoszone będzie zniżenie opłaty od soli, czopowego i loterji. Dla zastąpienia tych dochodów będą wzięte prócz oszczędności w urzędach, 37mil. z kassy umorzenia, a zaprowadzenie półrocznych urlopów, dozwoli także i na wojsku oszczędności. W Poitiers utworzył się związek przeciwko płaceniu podatków.

— Dom hand. Lafitte dla tego wzbraniał się wypłacić 5 mil. z pieniędzy testamentem Napoleona rozrządzonych, ponieważ podług jednego paragrafu ostatniéj woli, jenerałowie Montholon, Betrand, Gourgaud i t. d. legaty swe wtenczas mają odebrać, jeżeli xiąże Reichstadt przy dojściu do pełnoletności takowe zatwierdzi; xiąże liczy teraz lat 19.

— Obliczono, iż we Francji z 5 mężczyzn 20letnich, 3 nie umie czytać ani pisać.

— Margrabia Alégre jeden z najbogatszych właścicieli ziemskich we Francji przeznaczył 3 miljony franków na założenie domu przytułku dla 300 starców w Chartres mieście rodzinném swojéj familji.

— Twierdzą że już ukończono i przełożono izbie handlowéj projekt do prawa względem poczt i policyjnego urządzenia bryk pocztowych. Koszta ukończenia zaczętych i naprawy istnących już gościńców, będą zastąpione pożyczką.

— *Drapeau blanc* otwarcie mówi o zmianie prawa wyborczego.

— Jedna z gazet tutejszych mniema, iż u nas nieznacznie wkrada się znowu przedajność urzędów.

— Kilka domów handlowych w Marsylji ma od p. Eynard polecenie przesłania pieniędzy do Grecji, czytamy teraz w dzienniku *Semaphore* list datowany z Tulonu d. 21 stycznia, iż tam przywieziono kilka baryłek pieniędzy (600,000 fr.) poczęści na rachunek pana Eynard i cesarza Rossji, przysłane pod adresem hr. Capodistrias, które 20 t. m. odesłano na brygach *Volage i Eclipse* do miejsca przeznaczenia.

— Sekretarz administracji pocztowéj w Madrycie zatrudnia się teraz w Bayonnie zakupowaniem bryk pocztowych, które mają być użyte do kommunikacji pocztowéj między Badajoz i Lizboną.

— *Quotidienne* sądzi także, iż stronnictwo liberalne przez wybór professora Guizot na deputowanego, nie zostało po-

większone; twierdzi ten dzień: iż publicysta który tak sumiennie trzyma się prawideł eklektyzmu jak pan Guizot, nie może być człowiekiem nierzetelnym, i że zawód jego polityczny tylko pomyślną czyni wróżbę.

— Prócz obligacji greckich, wszystkie inne krajowe i zagraniczne papiery spadły wczoraj na giełdzie; niewiadomo przyczyn, albowiem nawet zwykłe przy takiéj okoliczności nie obiegają pogłoski.

HISZPANJA. — *Z Madrytu d.* 19 *stycznia.* — Gazeta tutéjsza umieściła rozkaz królewski który znosi wczęści 23 artykuł regulaminu reformy wojskowéj, mocą którego mieli być oddaleni ze służby wszyscy którzy pierwéj niż król zaprzysięgli konstytucję. Poseł francuzki vice-hrabia St. Priest odebrał niedawno depesze od swego rządu i wskutek tychże niezwłocznie posłał sekretarza poselstwa p. Billecoq jako gońca do Paryża. Słychać iż panu St. Priest ofiarowano ważny urząd ministra wojny.

NIEMCY. — *Z Frankfurtu d.* 30 *stycznia.* — Od dnia wczorajszego mamy mocniejszy mróz; dziś rano było 18 do 21 stopni. W miejskich magazynach drzewa taki się okazał niedostatek, iż już tylko mała ilość świeżego drzewa może być wydawana. Dziś dla zimna zamknięto teatr.

— Przestroga przeciw wczesnemu przyzwyczajaniu się do palenia tytoniu, wydana przez rząd Bawarski pod napisem: mali fajkarze, wylicza najprzód skutki szkodliwego wpływu tego nałogu na zdrowie ciała, potém zwraca uwagę na moralne jego skutki i kończy temi słowy: Skoro chłopiec weźmie fajkę w zęby, zdaje mu się że jest już pełnoletnim; szczególną lecz prawdziwą jest rzeczą że taki chłopiec nabiera coraz grubszych obyczajów, stygnie w uszanowaniu ku swym rodzicom i przełożonym; zgoła, fajka w zębach młodego chłopca najpewniejszą jest rękojmią, że z niego systematycznie i wcześnie wychowa się prostak *(ein Bengel).*

— Słychać iż gorliwi xięża katoliccy zamierzają utworzyć towarzystwo do rozszerzania xiążek pożytecznych i usunięcia szkodliwych. Przedsiębierstwo to wymaga znacznéj summy, spodziewają się jednak nadzwyczajnego wsparcia.

MULTANY i WOŁOSZCZYZNA. — Goniec Wołoski zawiera następujące wiadomości z Bukarestu:

„Na zalecenie pełnomocnego prezydenta dywanu Multan i Wołoszczyzny, dozwolono jest z tych xięztw wywozić: łój bydlęcy i kozłowy, mięso wędzone, masło, bryndzę, sery, miód i wosk, bez najmniejszego ograniczenia i oznaczenia ilości; zakazano zaś wyprowadzać wszelki gatunek zboża, siana, koni i każdego rodzaju bydła rogatego. — Równie na powszechném zgromadzeniu dywanu ustanowione zostały ceny na chléb, świece i sól. Prezydent ustanowił trzy komitety, z których każdy będzie miał prezesa, czyli inspektora. Obowiązkiem tych komitetów będzie przedsiębrać wszystkie środki do zniszczenia chorób zaraźliwych które się w xięztwach zagnieździły. Każdemu prezesowi będzie dodany bojar, przez dywan wyznaczony. Przedsięwzięte będą najdokładniejsze śledztwa względem wszystkich chorych i podejrzanych o chorobę, a effekta w kwarantannie przechowywane, przy zachowaniu przepisów zostaną wydane. Duchowieństwo wezwane jest do nakłaniania mieszkańców, a nawet do zobowiązania ich pod przysięgą, aby rzeczy swoich nie taili i takowe przeczyszczać dozwalali. Dobre postępowanie i gotowość urzędników będzie nagradzaną; przeciwnie każde zaniedbanie i nadużycie karane zostanie podług wszelkiéj ostrości prawa. Ułożona przez komitet zdrowia przysięga jest następującéj osnowy: »Niżéj podpisany przysięgam Bogu Wszechmogącemu, na jego świętą ewanielję i krzyż ś., iż podczas powszechnego śledztwa, przedsiębranego przez komitet w Bukareście dla zupełnego ułumienia zarazy morowéj, nikogo z rodziny mojéj nie zataiłem i rzeczy moich nie schowałem, abym onych nie poddał oczyszczeniu, lub żebym pieniędzy nie włożył w wodę słoną; a gdyby cokolwiek z sukni było utajone, tedy dozwalam takowe spalić. Na potwierdzenie téj mojéj przysięgi całuję obraz i krzyż Zbawiciela mojego. Amen.”

— Jeńcy tureccy, którzy byli w gubernjach: Chersońskiéj i Bessarabskiéj, zostali w d. 5 i 6 grudnia przez Dunaj do Ruszczuka odprowadzeni. Każdy oprócz żywności w drodze otrzymał stósowną płacę. Paszom i officerom kazał cesarz Jmć z kass publicznych wypłacić półmiesięczny żołd.

— Wszystkie dochody Braiłowa na rok 1830 jako to: łowienie ryb, mostowe, czopowe, dziesięcina zbożowa wraz z dobrowolną robotą (klaka) z należących do tego miasta wsi, będą więcéj dającemu na publicznéj aukcji przez dywan w dzierżawę puszczone. Równie wydzierżawione będą przez publiczną aukcję cło i dochody solne w obudwóch xięztwach.

PORTUGALJA. — *Z Lizbony d.* 17 *stycz.* — Wiadomości odebrane z Rjo-Janeiro sprawiły na dworze tutéjszym niemałą trwogę. Ministrowie Mattos, Santarem, Leuzam, i intendent Veiga, zgromadzają się codziennie w pałacu xięcia Cadaval i bawią tam do późnéj nocy. Słychać iż usiłują wprowadzić umiarkowańszą administrację i oddalić z niéj hr. Bastos, którego Don Miguel po śmierci matki proteguje.

— Z Tercejry odebrano w Londynie wiadomości do 15 grudnia. Dzień po przybyciu hrabiny Villaflor stanęło kilka okrętów wojennych przed wyspą w celu wznowienia blokady. Przybyły na wzmocnienie osady znany z waleczności pułk 18, był przyjęty z największém uniesieniem; hr. Villaflor oświadczył w wydanéj odezwie, iż officerowie tyle tylko będą pobierać z swojego żołdu, ile potrzeba na utrzymanie, na resztę mają czekać. Stan zdrowia na wyspie był zaspokajający i ta we wszystko dostatecznie opatrzona.

— Zwłoki zmarłéj królowéj, podług istnącego zwyczaju, miały być pochowane wgrobach królewskich; lecz w testamencie swym zapisała nieboszka dominikankom zamek swoj w Guadras z warunkiem założenia tam instytutu ubogich, i złożenia ciała jéj wgrobowcu tamże wznieść się mającym.— Tymczasem ciało jéj spoczywa w kościele świętego Piotra w Cintras. Stósownie do woli zmarłéj orszak pogrzebny udał się dnia 10 między 6 i 7 z pałacu Queluz do Cintra. Całe duchowieństwo, szlachta, urzędnicy stanu i oddział wojska, towarzyszył ciału. Podczas powrotu ciemność nocna i zła droga, były przyczyną kilku przypadków; między innemi został wywrócony powóz kardynała patrjarchy lizbońskiego. Królowa postanowiła prócz wspomionych zapisów, w swym testamencie: 1) Że wszelkie jéj klejnoty mają być podzielone pomiędzy jéj synów i córki bez różnicy. 2) Trze

cia część jéj posagu ma być podzielona między służących obojéj płci. 3) Zamek Ramalhao ma należéć do Don-Miguela.

SZWAJCARJA. — *D.* 22 *stycznia.* — Towarzystwa greckie w Szwajcarji twierdzą z pewnością, iż Grecja nie będzie miała króla, i że prezydent Capodistrias zostanie w dotychczasowych stosunkach. Kilku bogatych i znakomitych posiadaczy fabryk, zamierzają podobno zakładać rękodzielnie bawełny w rozmaitych miejscach Grecji, i udać się tam z wielką liczbą robotników, skoro stosunki kraju tego bardziéj się ustalą.

TURCJA. — *Kurjer smyrneński* podaje następujący wykaz darów, jakie poseł turecki Halil pasza, wziął z sobą dla dworu Petersburgskiego: Wiele pak szalów kaszemirowych, z których każdy ma wartości od 3 do 10 tysięcy piastrów; złotą tabakierę osadzoną brylantami, i dwie wielkie perły nadzwyczajnéj wielkości, które są oprawne w zauszniczki. Sznurki pereł z zamkami brylantowemi, rubinami i talismanami; branzoletki z pereł i z zamkami z kosztownych kamieni, emaljowane; brylantami osadzane stambułki: pierścionki z soliterami wszelkiego rodzaju i z bardzo szczególnemi turkusami; emaljowane i brylantami osadzane bursztyny do fajek z cybuchami z tureckiéj wiśni, filiżanki z porcelany chińskiéj, aloesy z wielkiemi obwijkami i mnóztwém kapciuchów z kaszemiru, złotem, srebrem i perłami przerabianych; znaczny zapas tytoniu tumbekskiego z Szyras; pugilaressy safjanowe złotem wyszywane, zegarki angielskie z łańcuszkami i wysadzane brylantami, wiele kosztownych materji z Aleppo i Brusa złotem i jedwabiem przerabianych, indyjskie muszliny i szale z Angora w rozmaitych cenach, czewresy czyli chustki ze złotem i z perłami, używane na zawoje, rzadkiéj piękności chustki do nosa z farbowanego muślinu, wiele damasceńskich szabli najlepszego gatunku, bogato przyozdobione fuzje i pistolety z fabryki Konstantynopolskiéj, złotem przerabiane batysty, kobierce z Marsh Ushak i inne wykwintne poduszki do sof; 200 bardzo rzadkich talismanów, powiększéj części w branzolelki osadzonych, wiele naczyń do kawy, tureckie ciżmy perłami drogiemi i kamieniami przyozdobione, konfitury z Indji, z Egiptu i Seraju, wielki zapas ambry, fajerek, i różannego olejku w pięknych kryształowych flakonikach. — Halil pasza będzie podług upodobania rozdzielał te dary, lecz N. Państwu naprzód złoży: szablę bardzo piękną z bogatemi ozdobami, siodło z czaprakiem i munsztukiem drogiemi kamieniami wysadzane; pudełko wyłożone soliterami znacznéj wielkości; grzebień także soliterami przyozdobiony, wszystkie przedmioty należące do toalety z wielu drogiemi kamieniami; szale kaszemirowe z palmami wyrabianemi z pereł. Te są główne szczegóły tego przepysznego zbioru, do których należy mnóztwo rzeczy przeznaczonych dla dworu, ministrów i dworu cesarzowéj.

— Przednie straże armji rossyjskiéj w Turcji, rozciągają się w tym roku w linji idącéj od St. Stephano (nad morzem Czarném pomiędzy przylądkiem Iniada a Bujak-redve) ku Karfarotibe, Triala (pomiędzy Samocowo i Tirnovo) przez Kerskidi, Saslikioj (pomiędzy Uskub i Tirnovo) Demerschi-Hali, Kadie, (pomiędzy Kirkilisse a Kovischat) Eschizolos, Seliolu, Saritarachman, Biluja (pomiędzy Adrjanopolem a Wakoff) aż do Tundschy. Ztąd ciągnie się linja do Arabadszifoi a potém ku północy przez Eski-Saara i Jeni Saara aż do stóp Bałkanu.

WIADOMOSCI NAUKOWE.

O początku Roku.
(Nadesłane.)

Wiedzą wszyscy, że rok zaczyna się nad. 1 stycznia, ale nie wszystkim wiadomo że nie zawsze tak bywało. Kto wie, temu to niezaszkodzi, kto nie wie, dowie się gdy mu pokrótce rzecz tę wyłożymy.

Rzymianie od Juljusza Cezara zaczynali rok 1 stycznia, to jest miesiąca Janusa. Grecy w czasie przesilenia dnia z nocą zimowego, później zaś w czasie przesilenia letniego. Syro-Macedończykowie, czyli Seleucydowie, zaczynali w przesileniu jesienném.

Swięty rok żydów zaczynał się w pierwszéj kwadrze xiężyca najbliższéj przesilenia wiosennego, to jest w miesiącu marcu. Cywilny zaś rok tego ludu, miał początek w piérwszéj kwadrze xiężyca w przesileniu jesiennem, to jest we wrześniu.

W średnich wiekach chrześcijaństwa różne narody różnie zaczynały rok. Niemcy-Frankowie od miesiąca marca; papieże, jużto na Boże-narodzenie, to jest 25 grudnia, już na 1 stycznia, już 25 marca.

We Francji dwa były rodzaje Nowych-roków; jeden zaczynał się 1 stycznia, drugi na wielkanoc; jeden więc z nich był stały, drugi zmieniał się z wielkonocą, która jak wiadomo jest świętem ruchomém. Jakkolwiek ten drugi zwyczaj był niedogodny i bałamutny, od XII jednak wieku wziął przewagę nad tamtym i dopiero w XVI wieku go skasowano. Karol IX bowiem wydał edykt w roku 1563, rozkazując, aby Nowy-Rok obchodzono 1 stycznia. Nim to nastąpiło, zdarzało się bardzo często, że w roku jednym bywały dwa jednakowe miesiące, co nieład niesłychany czyniło. Zwyczaj ten trwał ciągle aż do 5 października 1792 z roku, wtedy konwencja narodowa uchwaliła że rok we Francji miał się zaczynać 22 września o północy, na pamiątkę że 21 września 1792 taż konwencja była otwarta i ogłoszono Francję rzecząpospolitą. Napoleon dopiero w 1806 roku przywrócił dawny porządek.

W Anglji, rok zaczynał się 25 marca i szedł podług dawnego stylu, bo protestanci tamtejsi, tak jak i u nas w Inflantach, nie chcieli przyjąć poprawy kalendarza, dla tego że go papież ogłosił. Trwało to w tym kraju aż do roku 1752, i dopiero wtedy przez akt parlamentu przyjęto nowy kalendarz i nakazano, aby rok zaczynał się 1 stycznia. Piérwszym takim rokiem był 1753.

Wszystko to cośmy powiedzieli wzięte jest z Kocha, wzywamy więc świadomszych od nas osób aby o początku roku w Polsce udzielić raczyli wiadomość publiczności. Wypada nam teraz powiedzieć o początku lat, czyli er u rozmaitych ludów i to będzie przedmiotem następnego artykułu.

J. J. R. z P.

TEATR ROZMAITOŚCI. — *Kawiarnia.* — *Dwaj grenadjerowie.*

TEATR FRANCUZKI. — *Isaure.* — *Les Actionnaires ou Le Métier à la Mode.*

W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO I KOMP. PRZY ULICY ŻABIEJ Nr. 472.

DODATEK do Nru 40 GAZETY POLSKIEJ z r. 1830.

— *Kommissja województwa Krakowskiego.* —
W wykonaniu rozporządzenia kommissji rządowéj przychodów i skarbu z dnia 23 listopada r. z. Nr. 75907/16174 i 85453/18093 gruntującego się na dekrecie Najjaśniéjszego Pana w Odessie, pod dniem 19 sierpnia 1828 r. zapadłym, podaje do publicznéj wiadomości, iż w dniu 23 kwietnia r. b. począwszy od godziny 12 z rana, odbywać się będzie w biórze kommissji województwa Krakowskiego w sali sessjonalnéj publiczna licytacja na sprzedaż dóbr Rokitno w obwodzie Olkuskim położonych, i składających się z kluczów Rokitno i Ołudza, które w ten czas tylko oddzielnie będą mogły być sprzedawanemi, jeżeli do ogólnego całych dóbr kupna nie zgłoszą się pretendenci; składa się z wsi Rokitno, Kaszczór, Grabia, Ołudza, Wola-Ołudzka, i Bonowice, z folwarków zaś Rokitno, Ołudza, z danin, z czynszów w gotowiźnie, młynów, dziesięcin, rybołostwa dzikiego, propinacji, lasów, i odpadków czyli zarośli leśnych.

Przestrzeń ogólna tych dóbr, wynosi włók 241, morgów 3, prętów 217 miary nowo-polskiéj.

Licytacja zaczynać się będzie od summy złp. 169,623, gr. 4 w srébrze, albo w listach zastawnych koloru białego w nominalnéj wartości.

Oprócz postąpionéj na licytacji summy, obowiązany będzie plus-licytant corocznie skarbowi opłacać w dwóch ratach, złp. 7863 kanonu z wolnością jednak spłacenia takowego monetą brzęczącą; nadto przyjmuje pożyczkę od towarzystwa kredytowego ziemskiego w summie złp. 144,100 zaciągnioną, od któréj przez następne 24 lat wnosić będzie do kassy tegoż towarzystwa prawem sejmowém z dnia 13 czerwca 1825 roku ustanowioną opłatę.

Oprócz podatków i ciężarów do tych dóbr przywiązanych, opłacać się będzie także nowo ustanowiony podatek ofiary w ilości złp. 3605 gr. 6.

Każdy więc przystępujący do licytacji, winien złożyć na vadium złp. 21,489, gr. 29 w srebrze, lub w listach zastawnych, a nadto utrzymujący się przy licytacji, obowiązany będzie zaraz złożyć drugą podobną ilość złp. 21,489 groszy 29.

O innych warunkach licytacyjnych, każdy chęć kupna mający poweźmie wiadomość w biórze kommissji wojewódzkiéj, gdzie nawet warunki kupna, wraz z tabellą źródła intraty wykazującą na drzwiach w sekcji ekonomicznéj wywieszone będą, wolno jest każdemu chęć licytowania mającemu o stanie obecnym dóbr na gruncie przekonać się. w Kielcach dnia 21 stycznia 1830 r. — Rad. sta. prezes, *Wielogłowski.* — *Zamojski.* S. J.

— *Kommissja województwa Krakowskiego.* — W wykonaniu trzech rozporządzeń kommissji rządowéj przychodów i skarbu dnia 13 stycznia r. b. Nro 2101/400 gruntujących się na dekrecie Najjaśniejszego Pana w Odessie pod dniem 19 sierpnia 1828 zapadłym, podaje do powszechnéj wiadomości, iż w dniu 5 maja r. b. począwszy od godziny 12 zrana, odbywać się będzie w biórze kommissji województwa Krakowskiego w sali sessjonalnéj, publiczna licytacja na sprzedaż dóbr rządowych ekonomji Ojców, w obwodzie Olkuskim położonych a składających się z wsiów: Bębło, Gołkowic, Jerzmanowice, Podzamcze, Prądnik, Smardzowice, Swywola i Wielka wieś; z folwarków: Podzamcze, Smardzowice, Swierczów, Gołkowic, Wielkiéj-wsi i sołtystwa w Wielkiéj-wsi, propinacji, dwóch młynów wodnych w Ojcowie i Jerzmanowicach, tartaku w Ojcowie niemniej lasów przyległych.

Licytacja zaczynać się będzie od summy zł. 85,934 gr. 9 srebrem lub w listach zastawnych koloru białego, nominalnéj wartości.

Oprócz postąpionéj na licytacji summy, obowiązany będzie plus-licytant, opłacać skarbowi corocznie kanon w dwóch ratach złp 3776 g. 22 z wolnością jednak spłacenia takowego monetą brzęczącą; nadto przejmie pożyczkę od Towarzystwa kredytowego ziemskiego w summie zł. 121,200 zaciągnioną, od któréj przez następne 24 lata wnosić będzie do kassy tegoż Towarzystwa, prawem sejmowém z dnia 13 czerwca 1825 r. ustanowioną opłatę.

Oprócz podatków i ciężarów do tych dóbr przywiązanych, opłacać się będzie także nowo ustanowiony podatek ofiary w ilości zł. 3248 gr 16.

Każdy przystępujący do licytacji winien złożyć vadium, zł. 12,401 gr. 25 w srebrze lub listach zastawnych, a nadto utrzymujący się przy licytacji, obowiązany będzie zaraz złożyć drugą podobną ilość zł. 12,401 gr. 25.

O innych warunkach licytacji, każdy chęć kupna mający, poweźmie wiadomość w biórze kommissji wojewódzkiéj, gdzie nawet warunki kupna wraz z tabellą źródła intraty wykazującą, na drzwiach sekcji ekonomicznéj, wywieszone są.

Wolno jest każdemu chęć licytowania mającemu, o stanie obecnym dóbr na gruncie przekonać się. — W Kielcach d. 27 stycznia 1830 r. — (*Podpisy jak wyżej.*)

— *Kommissja Województwa Krakowskiego.*
W wykonaniu rozporządzenia Kommissji rządowéj przychodów i skarbu, z d. 22 grudnia 1829 r. do liczby 70,870 (14,050 gruntującego się na dekrecie Najjaśniéjszego Pana w Odessie pod dniem 19 sierpnia roku 1828, zapadłym, podaje do publicznéj wiadomości, iż w dniu 21 kwietnia r 1830, począwszy od godziny 12 zrana, odbywać się będzie w biórze Kommissji wojewódzjwa Krakowskiego w sali sessjonalnéj, publiczna licytacja na sprzedaż dóbr rządowych w ekonomji Stopnica obwodzie Stopnickim położonych, a składającéj się z wsi Białoborze, Falęcice, Kępie dolne, Kąty, Saklanów, Sucha-wola, Wolica, folwarków zaś Podzamcze, Falęcice, Białoborze i Suchawola, z gruntów pustych powłościańskich z trzech młynów jakoto: Podzamcze, zSkorzy las przy wsi Kąty, Folencin i Słański, niemniej propinacji w całéj ekonomji jakoteż i rybołowstwa dzikiego.

Licytacja zaczynać się będzie od summy złp. 90,825 gr. 10 w srebrze albo listach zastawnych koloru białego nominalnéj wartości.

Oprócz postąpionéj na licytacji summy, obowiązany będzie plus licytant corocznie skarbowi opłacać w dwóch ratach złp. 3683 gr. 9 kanonu, z wolnością jednak spłacenia takowego monetą brzęczącą. Nadto przejmuje pożyczkę od Towarzystwa kredytowego w summie zł. 200,000 zaciągnioną, od któréj przez następne lat 24, wnosić będzie do kassy tegoż towarzystwa prawem sejmowém z dnia 13 czerwca roku 1825, ustanowioną opłatę.

Oprócz podatków i cieżarów do tych dóbr przywiązanych, opłacać się będzie także nowo ustanowiony podatek ofiary w ilości złp. 5541 gr. 24 rocznie.

Każdy przystępujący do licytacji, winien złożyć na vadium złp. 15,366 gr. 17 w srebrze lub listach zastawnych, a nadto utrzymujący się przy licytacji obowiązany będzie zaraz złożyć drugą podobną ilość złp. 15,366 gr. 17.

O innych warunkach licytacji, każdy chęć kupna mający, poweźmie wiadomość w biórze kommissji wojewódzkiéj, gdzie nawet warunki kupna wraz z tabellą źródła intraty wykazującą, na drzwiach sekcji ekonomicznéj wywieszone będą. Wolno jest każdemu chęć licytowania mającemu, o stanie obecnym dóbr na gruncie przekonać się; W ielcach dnia 20 stycznia 1830 r. (*Podpisy jak wyżéj*).

— *Kommissja województwa Mazowieckiego.* — W wykonaniu rozporządzenia kommissji rządowéj przychodów i skarbu z dnia 6 stycznia r. b. Nro 1834, gruntującego się na dekrecie Najjaśniejszego Pana w Odessie pod dniem 19 sierpnia 1828 r. zapadłego, podaje do publicznéj wiadomości: iż w biórze kommissji wojewódzkiéj przy ulicy Przejazd w domu rządowym Nro 646, na pierwszém piętrze, w sali sesjonalnéj, odbywać się będzie publiczna licytacja na sprzedaż dóbr rządowych Moraków w ekonomji Brysk, obwodzie Łęczyckim położonych, a składających się z folwarku i wsi Moraków.

Licytacja zaczynać się będzie od summy zł. 21,036 gr. 20 w srebrze albo w listach zastawnych koloru białego w nominalnéj wartości.

Oprócz postąpionéj na licytacji summy, obowiązany będzie pluslicytant skarbowi opłacać w dwóch ratach złp. 1051 gr. 26 kanonu rocznego z wolnością wszakże spłacenia takowego monetą brzęczącą.

Oprócz podatków i ciężarów do tych dóbr przywiązanych, opłacać się także będzie nowoustanowiony podatek ofiary w ilości złp. 206 gr. 27. — Przejmie plus-licytant pożyczkę od towarzystwa kredytowego ziemskiego w summie złp. 13,000 przez skarb zaciągnioną, od któréj przez następne dwadzieścia cztery lata wnosić będzie do kassy tegoż towarzystwa prawem sejmowém z dnia 13 czerwca 1825 roku ustanowioną opłatę.

Każdy przystępujący do licytacji winien złożyć vadium złp. 2,623 gr. 21 w monecie srebrnéj kurs w kraju mającéj, lub w listach zastawnych, a nadto utrzymujący się przy licytacji obowiązany będzie zaraz złożyć drugą podobnąż ilość, to jest złp. 2,623 gr. 21.

Licytacja odbywać się będzie w dniu 22 kwietnia r. b. począwszy od godziny 11 zrana.

O wszystkich innych prócz powyższych warunkach licytacyjnych, każdy chęć kupna mający, poweźmie wiadomość w biórze kommissji wojewódzkiéj, gdzie nawet warunki kupna, wraz z tabellą źródła intraty wykazującą na drzwiach przy wejściu do sali sessjonalnéj wywieszone będą.

Wolno jest każdemu chęć licytowania mającemu o stanie obecnym dóbr na gruncie przekonać się, w którym to celu do miejscowego naddzierżawcy zgłosić się zechcą. — W Warszawie dnia 13 stycznia 1830 roku. — Radca stanu prezes, *Rembieliński.* Sekretarz jener. *Filipecki.*

— *Kommissja województwa Augustowskiego.* — W wykonaniu rozporządzenia kommissji rządowéj przychodów i skarbu daty 20 stycznia r. b. Nro 4700 gruntującego się na dekrecie Najjaśniejszego Pana w Odessie pod dniem $\frac{19}{31}$ sierpnia r. 1828 zapadłego, podaje do publicznéj wiadomości, iż w dniu 31 marca r. b. począwszy od godziny 10 zrana, odbywać się będzie w biórze kommissji województwa Augustowskiego w sali sesjonalnéj publiczna licytacja na sprzedaż dóbr rządowych Uśnik w ekonomji Łomża, obwodzie Łomżyńskim, województwie Augustowskiém położonych, a składających się z wsi Uśnika i z folwarku seperatnego Uśnik, oraz propinacji do dóbr tych należących, których przestrzeń ogólna wynosi włók 76, mor. 15, prętów 112 miary nowo-polskiéj.

Licytacja zaczynać się będzie od summy złp. 55,981 gr. 5 w srebrze albo w listach zastawnych koloru białego w nominalnéj wartości. Oprócz postąpionéj na licytacji summy, obowiązany będzie plus-licytant corocznie skarbowi opłacać w dwóch ratach złp. 2763 gr. 15 kanonu, z wolnością jednak spłacenia takowego monetą brzęczącą, a nadto: przyjmie pożyczkę od towarzystwa kredytowego ziemskiego w summie złp. 8400 zaciągnioną, od któréj przez następne 24 lata wnosić będzie do kassy tegoż towarzystwa prawem sejmowém z d. 13 czerwca 1825 r. ustanowioną opłatę.

Oprócz podatków i ciężarów do tych dóbr przywiązanych, opłacać się będzie także nowoustanowiony podatek ofiary w ilości złp. 111 gr. $18\frac{1}{3}$, obok czego nadmienia, że:

Oddanie possesji dóbr nowemu nabywcy nastąpi od dnia 1 czerwca 1830 r.; za pomiar obowiązany będzie nowonabywca zapłacić skarbowi złp. 918 gr. $4\frac{1}{2}$ a za to odbierze mappę tych dóbr i rejestr pomiarowy, które w właściwym czasie wydane mu będą. Ponieważ rozkład pożyczki na ogólne dobra Łomżę w summie złp. 590,800 zaciągniętéj, a na majętność Uśnik przez kommissję rządową przychodów i skarbu w ilości złp. 8400 rozsegregowanéj, nie jest jeszcze przez dyrekcję towarzystwa kredytowego ziemskiego zatwierdzony, na przypadek przeto gdyby do dóbr niniejszéj sprzedaży uległych większą lub mniejszą przekazała summę a niżeli nowonabywca podług osnowy niniejszego obwieszczenia, przyjąć jest obowiązany, natenczas w pierwszym przypadku, przewyżka w połowie od kanonu w summie złp. 2763 gr. 15 ustanowionego, a w połowie zaraz od summy złp. 55,981 gr. 5 przez nowonabywcę opłacić się mającéj, podług zasad dekretem królewskim z daty $\frac{19}{31}$ sierpnia 1828 r. ustanowionych, nowonabywcy potrąconą zostanie.

W drugim zaś przypadku, to jest, gdyby dyrekcja towarzystwa kredytowego mniejszą summę od wymienionéj pożyczki złp. 8400 i przez nowo nabywcę z dobrami przyjętéj, do tychże dóbr przekazała, natenczas różnicę tę nowonabywca w połowie na kanon zamienioną, mieć będzie, a w drugiéj połowie zapłaci skarbowi wraz z summą jaka na licytacji od pretium fisci w summie złp. 55,981 gr. 5 ustanowionéj a na licytacji podwyższonéj, wyniknie, a to wszystko stósownie do zasad dekretem królewskim wyżéj cytowanym, postanowionych. — Każdy przystępujący do licytacji, winien złożyć vadium złp. 5863 gr. $\frac{2}{3}$ w srebrze, lub w listach zastawnych koloru białego, a nadto utrzymujący się przy licytacji, obowiązany będzie zaraz złożyć drugą podobną ilość złp. 5863 gr. $\frac{2}{3}$.

O innych warunkach licytacyjnych każdy chęć kupna mający, poweźmie wiadomość w biórze kommissji wojewódzkiéj, gdzie nawet warunki kupna wraz z tabellą źródła intraty wykazującą, na drzwiach przy wejściu do sekcji ekonomicznéj wywieszone będą. Wolno jest każdemu chęć licytowania mającemu, o stanie obecnym dóbr na gruncie przekonać się. — W Suwałkach dnia 29 stycznia 1830 roku. — Prezes, *Mostowski.* Sekretarz jeneralny, *Brenowski.*